Дня 18. VIII--25. VIII 1925. 6 ВАРШАВА Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem Рік I

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ РЕДАКТОР Др. Тадей Кончиньскі

СТРАЖНИЦЯ УКРАЇНСЬКА

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ WARSZAWA, Nowy-Świat № 51 m. 27.

Конто почтове № 1877. Телеф. 296-40.

Приступ гніву в германській державі.

В версальському трактаті сказано, що громадяне, з огляду на зміни границь, можуть оптувати, то есть приймати громадянство тої чи иншої держави. В наслідок цього, двадцять тисяч німців зголосилося залишити Польщу, а 7 тисяч поляків вирішили переселитися до Польщі. В умові, підписаній в цій справі в минулому році, навіть передбачено відтилання до кордону, колиб оптанти з одного чи з другого боку до 1 серпня цього року добровільно не виїхали.

Польська влада, передбачаючи, що німецький уряд без жалю викине оптантів з своїх кордонів, вжив усіх заходів, щоб польські оптанти виїхали з німеччини.

І дійсно, до дня 1 серпня всі поляки, що зголосилися за польським громадянством, виїхали до Польщі,

Инакше сталося з оптантами німцями. **Вони надіялися, що Німецький уряд змусить Польщу залишити їх на місці. Засобом до цього мав бути вугіль Горішнього Шлеску.** 1 серпня минув термін, до якого Німеччина була обовязана без цла впускати по 250.000 тон вугілля місячно. В Берлині надіялися, що Польща не зможе існувати без вивозу вугілля до Німеччини.

Роспочалася таможенна війна між обома країнами. На цю хвилю припало виселення німецьких оптантів з Польщі.

З огляду на те, що німецький уряд не зробив жадних приготовань, німецькі оптанти після переїзду на територію Німеччини опинилися в жахливих умовах. Не знайшли ні хати, ні хліба, ні праці. В місті Пілі скупчилося їх кілька тисяч серед страшних злиднів Ширяться пошести. Нема ні організованої кухні, ні санітарної допомоги.

Закипіло в Німеччині, Проти Польщі вибухло скажене обурення. Власну вину складають на Польщу. Погрожують помстою, забуваючи, що колись вигнали з Німеччини без всякого попередження 40.000 поляків, забуваючи, що сьогодняшнє виселення не є вигнанням, а умовленим виміном обивателів: одні виїзжають до Польщі, другі до Німеччини. Їх обурює, що Польща не лякається. І не злякається.

Ні один німецький оптант не залишиться в Польщі. В своїй фортеці не можемо залишити ні одного ворога.

2.403 дітей оскаржують совіти.

Незвичайна книжка, документ першорядної вартости, страшний тремтючою рукою писаний акт обвинувачення, з'явився цими днями в Празі.

Книжка має назву: „Деті еміграції". Її видало педагогичне бюро. В ній міститься понад дві тисячі оповідань учнів і учениць російських гімназій за кордоном про пережиті ними перед виїздом з Росії жахи.

В цій великій анкеті взяло участь 2.403 дітей і з їхніх оповідань склалася книжка: „Деті еміграції".

Беремо з неї кілька випадкових уступів.

„Мами не було вдома,—пише якась дівчинка, — вдерлися до нашого помешкання і питалися, де ми сховали зброю. Ми страшенно переляками і почали плакати, бо нічого не знали про жадну зброю. За це поставили нас перед люфами рушниць і прицілилися просто в чоло".

„Один з них,—оповідає инша дитина,—вийняв револьвер і погрозив теті, що розстріляє нас, як що не скажемо йому, хто є мій батько і де він ховається. Цього не забуду я ніколи в життю".

А ось инші сцени:

„Розсердилися тоді на маму за те, що не має грошей, і вдарили мене шкіряним батогом, яким б'ють коні".

„Підчас ревізії пхнули мене багнетом, щоб я їм сказала, де заховані наші річі".

Або такий вже повніший образок:

„Червоноармійці заарештували мене і завели до чрезвичайки. Побитих і скривавлених нас випустили по кількох годинах. Коли ми виходили, якісь люде, що стояли біля воріт чрезвичайки, почали жаліти нас. Це не подобалося червоноарміїцям, тому вибігли на вулицю та почали стріляти".

Таких та до них подібних сцен знаходимо в книжці сотні.

В коротеньких реченнях ці маленькі мученики оповідають про свої страшні переживання, які роблять глибоке враження.

Справді, трудно найти страшнішого акту оскарження для совітів.

Хто має право виїздити до Америки.

Американський консул, затримуючи важність так званого „повідомлення", оголосив спис категорій осіб, які можуть старатися про дозвіл на виїзд до Америки.

Згідно з новими приписами, наступні категорії повинні негайно надіслати подання про карту вступу до консуляту.

1. Жінки, діти (до 12 літ) і родичі американських громадян. Ця категорія емігрантів повинна писати до консуляту лише по одержанні від родича з Америки повідомлення, що еміграційний цертифікат є вже затверджений департаментом стану в Вашингтоні і пересланий до консуляту в Варшаві;

2. Емігранти, які мають американські візи, видані перед 30 червня 1924 р.;

3. Емігранти, які мають однодоларові поквітовання, видані американським консулятом перед 30 червня 1924 р.;

4. Емігранти, які мають старі карти вступу і

5. Фахові рільники, які мають „аффідавіт" від фармера з Америки з забезпеченням там праці на ріллі.

Від дітей до 13 літ, що родилися в Америці і виїздять до неї з своїми батьками, не треба на американському пашпорті польської візи на виїзд. Те саме відноситься і до старших дітей, народжених в Америці, оскільки є записані до польського закордонного пашпорту їхніх батьків.

Повідь скінчилася.

Хто памятає про завтра, той не марнує грошей, відкладаючи їх на чорний день. Підчас війни люде тратили життя, доми, гроші.

Так само розлив ріки нищить збіжже, хати, життя. Але люде зараз беруться до праці і відновляють зруйноване. І хоч би повінь що року була, хлібороб раз-у-раз відбудовується та оре землю.

Так само є і з ощадностями. Ми мали втрати. Але велика повінь нещасть скінчилася і кожний повинен знову сіяти зерно ощадности, повинен поспішити до Поч. Каси Ощадности і складати там кожний гріш, і таким чином приготує багаті жнива для цілого народу, бо з тих поодиноких жнив виростуть великі багацтва країни, подешевшає кредит, з'являться нові будівлі і нові залізниці.

Розумний громадянин ощажає.

ЧОМУ НІМЕЧЧИНА ПРОГРАЛА ВІЙНУ.

Тепер лише виявляється, скільки війська мала Німеччина в порівнанні з союзними арміями західного фронту, Джерелом цих відомостей єсть праці німецької парляментарної слідчої комісії, досвіди ген. Куля, а також цифри військових письменників—англійських і французьких.

Виявляється, що в березні 1918 року Людендорф, розпочинаючи свій великий наступ, мав у свойому роспорядженні 192 німецькі дивізії проти 178 союзних дивізій.

У травні того ж року, себ то перед другим наступом, німці мали на фронті 208 дивізії, а союзники лише 178 до 188. Правда, німецькі дивізії були трохи менші, але фаховці оцінюють тодішні сили обох таборів за рівноцінні.

Щож було причиною поразки німців?

Дух німців ослаб і сильнішим виявив себе дух французів, яких німці називали „дезертирами".

Крім цього, поразку викликала неправильна стратегія Людендорфа, славу якого штучно роздмухали. А на прикінці—від липня до вересня — діло докінчили американські війська.

КОРОТКІ ВІДОМОСТИ ЗА ТИЖДЕНЬ.

Америка і совіти. Як повідомляють американські газети, президент Кулідж заявив, що Сполучені Штати не можуть визнати совітського уряду, единою метою якого є політика заворушень.

Словянський інститут при Краківському університеті. В 1925—1926 шкільному році на краківському університеті буде відчинена словянська студія, яка нічого спільного не має з українським університетом, що має бути відкритий в Кракові.

Замах на Фрунзе. Під потяг, в якому їхав совітський комісар військових справ Фрунзе, хтось підклав бомбу. Бомба вибухла після того, як потяг пройшов.

Вибух в Болгарії. В місті Плевні вилетів в повітря склад амуніції.

ЩО ВИ ВИННІ--- ВІДДАЙТЕ ПОЛЬЩІ!

З огляду на торічний неврожай, Міністерство Скарбу давало платникам пільги і відрочення грунтового і маеткового податку, в наслідок чого вплив з тих джерел, необхідний на державні видатки, був менший ніж з инших джерел. В останньому часі дано розпорядження припинити екзекуцію за податкп маетковий і грунтовий.

Тепер же, з огляду на добрий цьогорічний урожай і великі державні потреби, **Міністерство скарбу не буде могло давати далі пільг і відрочень і з 1 вересня росночне примусове стягування рільних податків.**

Щоб уникнути кар і видатків на екзекуцію, платники повинні в власних інтересах приготовити на вересень необхідні на покриття податків гроші, **бо дальших відрочень не одержать.**

Треба пригадати, що перша рата грунтового податку повинна платитися від 15 березня до 15 квітня б. р., а перша рата податку доходового 30 червня б. р.

Крівaві події в Валії. Англійські робітники в Валії в місті Аммон [illegible] бійку з поліцією. Ранено 107 робітників і 6 поліцаїв.

[illegible] глійському парляменті заявлено, що 5 держав склали спільну слідчу комісію до подій в Китаї.

Яка буде зима. Французький астроном Габіаль заявив в академії наук, що найближча зима буде дуже тяжка і довга. Такі зими були ще в 1553 і 1730 роках.

Засуд болгарських комуністів. В Варні відбувся великий процес комуністів. З обвинувачених засуджено на кару смерти 33, на вязницю 77, а решту звільнено від кари.

Покарання Ботвіна. Доражний суд у Львові засудив Ботвіна, який вбив агента Цехновського на кару смерти. Вирок виконано.

Заклик „Діла". Львівська українська газета „Діло" закликає відправляти українську молодь до американських університетів.

WYDAWCA I NACZELNY REDAKTOR: Dr. TADEUSZ KONCZYŃSKI. DRUKARNIA „ROTACYJNA" J. BURIANA, PRZEJAZD 9.